

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Борисенко Наталія Миколаївна, к.філол.н., доцент кафедри загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Викладач:

Борисенко Наталія Миколаївна, к.філол.н., доцент, доцент кафедри загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Силябус розглянуто на засіданні кафедри загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Протокол від 28.08.2025 № 6

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	<i>Українська мова за професійним спрямуванням</i>
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<i>081 Право</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</i>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Кількість кредитів і годин	<i>4 кредити/120 год. Лекції: 26 год. Семінарські/практичні заняття: 26 год. Самостійна робота: 68 год.</i>
Терміни вивчення дисципліни	<i>I семестр</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Вид підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://odesa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/

П.І.Б. викладача	Борисенко Наталія Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філософських наук
Вчене звання	доцент
Дисципліни, які викладає НПП	Сучасна українська мова, Українська мова за професійним спрямуванням, Академічні студії
Напрями наукових досліджень	Художня література, жанри та психологічні образи героїв
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com.ua/citations?user=DHMGDT_rB8GsC&hl=uk&oi=sra
Контактна інформація викладача:	
E-mail	natalja.borisenko@gmail.com
контактний телефон	-
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://odesa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-upravlinnja/

1. Коротка анотація до дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»

Навчальна дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань одиниць різних структурних рівнів української мови, їхньої природи, класифікації, особливостей функціонування; норм сучасної української літературної мови; наукового стилю та його засобів, видів і жанрів наукових текстів; усного та писемного ділового мовлення.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розвиток інтересу до державної мови, розуміння її значущості у житті кожного громадянина України, формування національно-мовної особистості, поглиблення знань студентів про норми сучасної української мови, вивчення усної і писемної ділової комунікації; підвищення та вдосконалення рівня культури мовлення майбутніх фахівців тощо.

Завдання: сформувати мовну компетенцію майбутніх фахівців, що містить знання і практичне оволодіння нормами літературної професійної мови; навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; вміння і навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією, редагування, корегування та перекладу наукових текстів.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні компетентності / Soft-skills (ЗК) :	
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (РН):

- РН10** Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
- РН11** Мати базові навички риторики.
- РН12** Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)»		
Курс	1	1
Семестр	1-й	1-й
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні години:	26 лекційних та 26 семінарських (практичних) годин	8 лекційних та 12 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота	-
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	60 годин	100 години
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

6. Статус дисципліни: цикл загальної підготовки, обов'язкова дисципліна.

7. Пререквізити базові загальноосвітні знання суспільно-гуманітарного циклу.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Мультимедійний проєктор, ноутбук для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.
2. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. URL: <https://scholar.google.com.ua>
3. Сучасна українська мова: електронний підручник. URL: <http://www.mova.info/Pidruchn.aspx>
4. Словники України on-line від Українського лінгвістичного порталу. Електронний режим доступу: http://ulif.org.ua/ulp/dict_all/index.php Cite This for Me. Назва з екрану. URL: <https://www.citethisforme.com/>
5. Ізборник. URL: <http://litopys.org.ua>
6. Фащенко М.М. Сучасна українська мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Практикум. К., 2010. 176 с. URL: <http://academia-pc.com.ua/product/197>
7. Українська електронна бібліотека. URL: <http://ukrcenter.com/library.asp>

9. Політика курсу

Політика курсу – політика відвідуваності та наявності у студента необхідних нормативно-правових джерел, комунікації з викладачем та користування електронними девайсами, дотримання вимог Етичного кодексу студента та академічної доброчесності. Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення академічної доброчесності: Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи, а не плагіат. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. У випадку порушень цих вимог – реагування відповідно до Етичного кодексу Інституту. Не вітаються запізнення на пари та пропуски занять. Студент має виконати в кожному модулі самостійну роботу та одну за семестр ІНДЗ (реферат, доповідь, презентація, есе, проєкт), за ІНДЗ зараховується активна студентська наукова робота в межах студентських Клубів. Оформлення рефератів, есе, доповідей, контрольних робіт має здійснюватися за зразком на сайті Інституту, вкладка «Студенту – Зразки. Методрекомедації – Метод. рекомендації до курсових та інших письмових робіт», наприкінці рекомендацій див. вимоги до оформлення джерел за ДСТУ-2015. Порушення вимог оформлення тексту та джерел дасть підставу вважати в роботі наявність плагіату, і роботу не буде зараховано.

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувачів вищої освіти під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття;
- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на

антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Здобувачі вищої освіти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, інші письмові види робіт).

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Схеми курсу СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові ознаки професійного спілкування								
Тема 1. Вступ. Державна мова - мова професійного спілкування	9	2	2	6	8			8
Тема 2. Основи культури української мови	11	2	2	8	9	1		8
Тема 3. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	11	2	4	5	11	1	2	8
Разом за змістовим модулем 1	31	6	10	15	28	2	2	24
Змістовий модуль 2. Професійна комунікація								
Тема 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності	9	2	2	6	9	1		8
Тема 2. Риторика і мистецтво презентації	9	2	2	6	11	1	2	8
Тема 3. Культура усного фахового спілкування	11	2	2	6	10		2	8
Тема 4. Форми колективного обговорення професійних проблем	9	2	2	6	10	1	1	8
Тема 5. Ділові папери; документація з кадрово-контрактних питань; довідково-інформаційні документи	13	2	4	6	15	1	2	12
Тема 6. Етикет ділового спілкування	9	2	2	6	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 2	60	12	18	50	65	5	8	52
Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності								
Тема 1. Українська термінологія у професійному спілкуванні	9	4	2	6	8			8
Тема 2. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	11	2	2	6	10	1	1	8
Тема 3. Переклад і редагування наукових текстів	9	2	2	6	9		1	8
МКР №1 (для денної форми навчання)	2		2					
Разом за змістовим модулем 3	29	8	8	18	27	1	2	24
Усього годин	120	26	26	68	120	8	12	100

11. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є лекції, семінарські заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти. Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання: лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проєкти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання**.

12. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» (<https://surl.lt/dznawo>)

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	1-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	12	12
Відвідування семінарських занять	1	18	18
Робота на семінарському занятті	10	17	170
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	10	2	20
Разом	-	-	295
Максимальна кількість балів – 295 бали			
Розрахунок: $295: 100 = 2,9$			
Студент набрав X балів; розрахунок: $X:2,9 =$ загальна кількість балів.			

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота включає написання доповідей за завданою тематикою, рефератів, складання тематичних таблиць, схем, робота з дефініціями, опрацювання нормативних документів з охорони життєдіяльності, написання аналітичних звітів, проходження тестування, опрацювання окремих питань тем семінарських занять.

Критерії оцінювання:

- максимальна кількість балів за 1 виконане завдання – 5 балів, з них:
- точність вирішення завдання – 1 бал.
- повнота вирішення завдання – 2 бал.
- ступінь обґрунтованості відповіді – 2 бал.

Індивідуальні завдання: індивідуальне науково-дослідне завдання (написання рефератів, підготовка презентацій, виступ на конференції з підготовкою тез доповідей та презентацій – для студентів денної форми навчання).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання базових норм та принципів наукового пошуку – 2 бали;
- якість інформації – 3 бали;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 5 балів.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 10 балів

Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання з дисципліни на освітніх платформах, у форматі онлайн курсів, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку. Здобувачу пропонується самостійно обрати тематику онлайн курсу із переліку запропонованих. Зареєструватися на безкоштовній онлайн платформі за посиланням <https://terminovo.te.ua/news/25864/>, пройти модуль курсу за власним вибором. Після успішного проходження курсу треба завантажити сертифікат про успішно проходження курсу. Після отримання сертифікату здобувач має можливість отримати додаткові 15 балів до свого рейтингу з навчальної дисципліни. Перелік курсів:

- Культура української мови;
- Стилїстика української мови;
- Риторика і мистецтво переговорів;
- Кадрове діловодство.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань за визначеними темами проводиться письмово у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	здобувач дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою	25 балів
2.	здобувач повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою	15 балів
3	здобувач розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припустився помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання, тощо.	0 балів

15. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання**

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» проводиться у формі іспиту, який оцінюється максимально у 100 балів. Форма проведення екзамену, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), вагомість співвідношення видів оцінювання визначаються кафедрою суспільно-наукових дисциплін.

Рівень знань на іспиті оцінюється:

90-100 балів, якщо здобувач дав правильну та повну відповідь на всі поставлені питання, міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, демонструє вміння пов'язувати події минулого із сучасним розвитком, логіку та аргументованість викладення (наведення прикладів, аналогій, знання головних дат з історії України), вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

89-80 балів ставиться здобувачу вищої освіти, якщо він відповів на всі запитання, добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

79-69 ставиться здобувачу у випадку, якщо він відповів на всі запитання, в основному опанував теоретичні знання з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідь є недостатньо аргументованою, виявляє неточності, невміння оцінювати факти та явища;

68-50 балів ставиться, якщо всі питання розкриті неповно та/або логіка відповідей вимагає істотного виправлення;

49-1 балів здобувач отримує, якщо у відповіді не розкриті по сутності всі питання, продемонстровано недостатнє знання фактичного матеріалу, наукових визначень,

відсутні посилання на першоджерела та рекомендовану наукову літературу;

0 балів здобувач отримує в разі відсутності відповідей на питання екзаменаційного білету.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 1-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

(РПД 1 семестр + РПК) : 2,9 = загальна оцінка Наприклад:

–за 1-й семестр студент набрав 240 балів ($240:2,9 = 83$ бали);

–за відповідь на екзамені студент одержав 78 балів.

Підсумок: $(83+78) : 2 = 81$ бал (бал, який проставляється в залікову книжку студента, у перерахунку на традиційну оцінку це «добре» (С).

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття. Здобувачу, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість протягом двох тижнів у дні консультацій викладача.

Поточний контроль Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів, виступ-інформування за темами семінарських занять, заняття з індивідуальною та груповою роботою, заняття у формі дебатів.

Оцінюється рівень знання студентами першоджерел, наукової літератури, уміння логічно та послідовно виступати під час обговорення питань плану семінарського заняття, ставити та відповідати на запитання в ході дискусії.

Максимальна кількість балів за 1 семінарське заняття - 5 балів.

Форми участі здобувачів освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз періодичної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силабусом навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

здобувач, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену;

здобувач, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним

складанням екзамену.

16. Питання до іспиту з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»

1. Анотування і реферування наукових текстів.
 2. Види публічного мовлення.
 3. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування.
 4. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів.
 5. Виступ. Техніка і тактика аргументування. Психологічні прийоми впливу на партнера.
 6. Гендерні аспекти спілкування.
 7. Державна мова - мова професійного спілкування.
 8. Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.
 9. Дискусія. «Мозковий штурм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми. Технології проведення «мозкового штурму».
 10. Довідково-інформаційні документи.
 11. Документація з кадрово-контрактних питань.
 12. Етикет службового листування.
 13. Етикет телефонної розмови.
 14. Засоби забезпечення статусу престижу української мови: історичний досвід.
 15. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада.
 16. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід. Співбесіда з роботодавцем.
 17. Історія і сучасні проблеми української термінології.
 18. Калькування елементів близькоспоріднених мов. Переклад термінів.
 19. Класифікація документів.
 20. Кодифікація і стандартизація термінів.
 21. Комунікативне призначення мови в професійній сфері.
 22. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.
 23. Комунікативні ознаки культури мови. Типологія мовних норм.
 24. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконування.
 25. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
 26. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
 27. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова в Україні.
 28. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації.
 29. Мовні засоби переконування.
 30. Наради, збори, перемовини, дискусії як форми колективного обговорення.
 31. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.
 32. Науковий етикет. Наукова дискусія та її правила.
 33. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів.
 34. Невербальні компоненти спілкування. Слухання і його роль у комунікації.
 35. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт.
- Рецензія, відгук.
36. Основні ознаки функціональних стилів.
 37. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.
 38. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Жанри наукових досліджень.

39. Особливості нейролінгвістичного програмування.
40. Особливості текстів кадрово-контрактних документів.
41. Оформлювання результатів наукової діяльності.
42. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.
43. Парадигма мовних формул. Вибір мовних одиниць у мовленні.
44. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці.
45. Поняття ділового спілкування. Стилї та моделі ділового спілкування.
46. Поняття комунікації, типи комунікацій, перешкоди та бар'єри комунікації.
47. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови.
48. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію.
49. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій.
Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
50. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
51. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.
52. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату.
53. Словники у професійному мовленні. Типи словників.
54. Соціопсихолінгвістичний аспект культури мови.
55. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
56. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.
57. Сутність спілкування. Спілкування і комунікація. Функції спілкування.
58. Сучасні технології паблік рілейшнз.
59. Текст як форма реалізації професійної діяльності.
60. Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.
61. Тендерні аспекти спілкування. Стратегії мовленнєвого спілкування.
62. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.
63. Труднощі української словозміни та словопоєднання.
64. Українська термінологія в професійному спілкуванні.
65. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування.

17. Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література)

Базова:

1. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А.Бобер, С.А.Бронікова, Т.Д.Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.
2. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.
3. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. К.: ВЦ «Академія», 2012. 216 с. (Серія «Альма-матер»).
4. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підруч. 2-е вид., випр. і доп. К.: Алерта, 2011. С. 548–553.
5. Ракшанова Г.Ф., Дядюра Г.М., Кухарева-Рожко В.І., Сидоренко Л.М. Українська мова (за професійним спрямуванням). Курс лекцій: навч. посібник. Черкаси: Друк, 2017. 200 с. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/2314/1/Підручник%20Українська%20мова%20за%20професі%20спрямуванням.%20Курс%20лекцій%202017.pdf>

Допоміжна:

1. Атлас української мови: в 3 т. Т. 1. Полісся, Середня Наддніпрянина і суміжні землі. / ред. тому І. Г. Матвіяс. Київ: Наукова думка, 1984. 498 с. (391 карта) ; Т. 2. Волинь, Наддністрянщина, Закарпаття і суміжні землі. / ред. тому Я. В. Закревська. Київ: Наукова думка, 1988. 520 с. ; Т. 3. Слобожанщина, Донеччина, Нижня Наддніпрянина, Причорномор'я і суміжні землі. / ред. тому А. М. Залеський, І. Г. Матвіяс. Київ: Наукова думка, 2001. 266 с. (206 карт).
2. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К.: КММ, 2014. 124 с.
3. Гриценко П. Українська мова: державна і державотворча. Український інформаційний простір. Число 2. К., 2014. С. 19–27.
4. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 316 с.
5. Нікітіна Н. Formation of readers competence on the paradigms of successful personality of the future (Формування читацької компетентності як парадигма успішної особистості майбутнього) в NEW INCERTION: науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка; голов. ред. С.І. Стрілець. Чернігів, 2020. № 1. С.52-59.
6. Новий український правопис: навчальний посібник / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови — стереотип. вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. 284 с.
7. Український правопис : довідник. Офіц. текст. Київ : Паливода А. В, 2019.
8. Український правопис. Київ, Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2019. 391 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Словник «Весна» (українсько-білорусько-польсько-російсько-англійський тлумачний словник). Граматика української мови. URL: <http://www.slovnyk.org.ua/>
2. Словник іншомовних слів. URL: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
3. Словники й енциклопедії в онлайн режимі. URL: <http://dic.academic.ru/>
4. Український лінгвістичний портал. URL: <http://ulif.org.ua>
5. Українські неологізми. (Сайт присвячений проблемі засвоєння нових термінів в

українській мові). URL: <http://words.volyn.net/>

6. Я розмовляю українською. Словник «Антисуржик» <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua/>

7. Український правопис 2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>

8. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019) . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>